

ĎÁBLÍK

Elektronický měsíčník pro členy a přátele sdružení Calla • Číslo 129 • Vychází 16. března 2014

Milí čtenáři,

národy a země lze porovnávat podle různých hledisek: od HDP/HNP na hlavu až po čistotu veřejných záchodků. Velmi bych se přimlouval za to, aby mezi relevantní kritéria byla zařazena péče o vrcholky kopců a hor. Chápu, že z geopoliticky-ideologických důvodů bylo v redakcích českých novin třeba vyvinout v letošních prvních březnových dnech maximální úsilí, aby čtenářům při sledování událostí na Krymu 2014 nenaskočila v paměti vzpomínka na Kosovo 1999 – 2008, ale i tak lze jen těžko vysvětlit, proč zpráva o zhoubném požáru, který v noci z 2. na 3. března poničil Jurkovičovy roubené secesní Pustevny na moravskoslezskobeskydském Radhošti, v českých denících zapadla (Lidovky ji měly na čtvrté straně, Právo a Mladá fronta na sedmé).

Na Pustevnách jsem byl před pár lety s kamarádkou Evou; přesto bych tomuto tématu nevěnoval tolik pozornosti, nebýt toho, že před nedávnem (na Nový rok 2012) zničehonic shořela nad Táborem dřevěná rozhledna Hýlačka (v posledních letech sloužící také jako útočiště početné kolonie rorýsů). Dnes se tam připravuje výstavba nové rozhledny a propagátoři projektu se nepokrytě těší z toho, že už nebudou vázání památkářskými ohledy a prostor by tu mohly dostat i antény mobilních operátorů. Severomoravské regionální autority se nyní zaklínají, že Pustevny budou obnoveny jako „vědecká rekonstrukce“: no, věř, kdo můžeš...

Zatím jen vzpomínám na šumavský vrchol Ostrý, na němž stojí dřevěná bavorská hospoda. Ačkoli se tam až skoro na vrchol dá vyjet (z Německa) autem, k dopravě materiálu slouží – nebo alespoň tenkrát, když jsem tam byl s kamarádem Daliborem, sloužila – nákladní lanovka. Majitel (do pytle, jak to, že mu to tam nikdy nevyhořelo?) byl v respektování konfigurace místa dokonce tak důsledný, že skalní útes, náležející k Československu, ale přístupný jen z bavorské strany, oddělil prknem: teprve po Listopadu tu fošnu sundal, takže vytvořil nepochybně světově unikátní situaci, kdy v hospodské zahrádce sedíte za stolem v jednom státě a vaši spolustolovníci se už nacházejí v cizině.

Přejme těm, kteří hodlají obnovit Jurkovičovy Pustevny, aby byli v respektu k lokalitě podobně pečliví. Na Ostrý se chystám s rodinou letos a jsem zvědav, jak to tam dneska vypadá; pokud chcete pomoci Pustevnám, tady je číslo účtu: 107-6978880207/0100.

Tomáš Malina

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

O jednom šumavském chameleónství	str. 2-3
S entomologií za hranice všedních nocí	str. 8
Biologický boj	str. 10
Občané se zastali stromu, který zákon enchrání	str. 11-12
Pozvánky na akce	str. 20-23

O ekoporadnu sdružení Calla byl i v roce 2013 zájem

Ekoporadna Cally zodpověděla v loňském roce celkem 328 dotazů, které se týkaly ochrany životního prostředí. Specializuje se především na témata ochrany přírody a energetiky, jako jediná v ČR nabízí také konzultace v oboru přírodě blízké obnovy území narušeného těžbou nerostných surovin.

Tématicky se v roce 2013 nejvíce dotazů týkalo ochrany přírody (118), energetiky (109) a právních otázek ochrany životního prostředí (61), poradci však řešili i dotazy na problematiku odpadů, ochrany ovzduší a vody nebo zemědělství. Typickými klienty naší ekoporadny byli běžní občané, kteří vznesli 145 dotazů, další příčky patřily nevládním organizacím (80), odborníkům z oboru (27) a studentům (22). Radili jsme však také firmám a podnikatelům, úředníkům nebo pracovníkům médií.

„Ačkoli se všechny ekoporadny stále potýkají s nedostatkem finančních prostředků, chceme tuto službu pro veřejnost zachovat i v letošním roce. Počet zodpovězených dotazů dokazuje, že veřejnost má o naše rady zájem,“ říká vedoucí ekoporadny Edvard Sequens, který se specializuje především problematiku energetiky a jejího vlivu na životní prostředí.

„Velkou část našich klientů tvoří stále lidé, kteří řeší konkrétní problém ve svém okolí – kácení stromů, novou zástavbu namísto zeleně, znečištění vody apod. Rádi by ke kontroverzním záměrům vznesli připomínky, ale nevědí, jak na to. Jsme rádi, že takových aktivních občanů je v jižních Čechách stále více,“ dodává Jiří Řehounek, který má v poradně na starosti oblast ochrany přírody a obnovy území po těžbě nerostných surovin.

redakce

O jednom šumavském chameleonství

Soudím, že o šumavském problému by měli psát odborníci: proto od chvíle, kdy se tématu chopili přírodovědci (od jihočeských ústavů přes Karlovu univerzitu až po Akademii věd je jejich názor na odbornou nezpůsobilost dnešního vedení Národního parku jednotný), jsem se jako laik a pouhý milovník přírody odmlčel, a nechal politiky, včetně nynějšího a dřívějšího prezidenta, ať se neznalými výroky k Šumavě před odbornou veřejností ztrapňují sami.

Když ale totéž čtu ([Antonín Schubert: Co si počneme bez zimy?](#), LN 10. 3.) z úst člověka místně znalého, zdá se do problému zasvěceného a nejbližším okolím respektovaného (v době blokády, kdy stál aktivisticky na straně porušovatelů zákona, nechával se titulovat „vůdce šumavského lidu“), pak nelze hovořit o neznalosti, nýbrž o záměrném překrucování skutečnosti.

Pan starosta prodělal hodně klikatý názorový vývoj. Před 15 lety byl přistižen kamerou ekologického pořadu ČT, jak bez povolení kácí v nejpřísněji chráněné zóně strom jen proto, aby líp viděl z posedu: není divu, že se z něj stal nepřítel ekologů. Pak ale padl antiekologický ministr, Šumavu navštívila mezinárodní mise IUCN a konstatovala, že Národní park je de facto etiketní podvod, jenž pod honosnou slupkou nejvyšší ochranné kategorie skrývá lesní závod. Pan starosta otočí o 180% a v řadě vyjádření horlí pro „regulérní národní park podle 2. kategorie IUCN se souvislou bezzásahovou zónou“. Ještě v létě 2006 se s ním a budoucím ředitelem Krejčím vypravím přes Modrý sloup na Luzný, a celou

cestu pan starosta velebí bavorskou bezzásadovost (pod uschlým horním patrem nový zelený les).

Pak se to ale začíná se zelenými ministry houpat a pan starosta udělá opět dvojitého odpíchnutého Rittbergera. Tepe nezodpovědný „polovědecký experiment s bezzásahovostí“ (v Bavorsku už 40 let standard). Proti strůjcům šíleného experimentu – který před pár lety sám prosazoval – pořáda trestné výpravy, vyhrožuje v ČT domobranou a žaluje na české vědce evropským vládám. Nyní v LN pan Schubert zase udělal půlobrat čelem vzad – Bavorsko je opět vzorem, zdejší superúspěšný Národní park je prý „ekonomickým tahounem“ nejen regionu, nýbrž i v celostátním měřítku, a jeho úspěch trvale nejnavštěvovanějšího parku je nezávislý na proměnách počasí, jakým byla letošní „nezima“.

Za to, že to u nás jde od deseti k pěti, neviní nekompetentní vedení parku, vědomě porušující zákony, nýbrž „zelené křiklouny“, a ptá se, proč stejně nekřičí o Disneylandu i na bavorské straně. Protože podobně jako renomované vědce i mne asi řadí mezi křiklouny, odpovím mu za ně. Až se bude vedení našeho Národního parku chovat k přírodě i k turistům stejně šetrně, jako je tomu už 40 let u sousedů, kde nevyhazují z parku renomované přírodovědce, nýbrž řídí se jejich radami, kde vědce nenazývají „křiklouny“ a nevynášejí je svázané z lesa jako zločince, kde se koncepce nemění s každým novým ministrem, kde dvacet let neřeší už jazykově absurdní otázku, zda zasahovat v bezzásahové zóně (a kde opravdu 75 % území původního parku už cca 40 let neřídí přírodu motorovou pilou), kde neodmítají, nýbrž s díky přijímají prestižní Diplom rady Evropy, kde si zakládají na druhé nejvyšší ochrannářské kategorii a nežádají o její zrušení, kde nevolají na ty, kdo trvají na dodržování zákona, policii, kde beztrestně nekradou dříví, a to i pomocí vrtulníků, kde kůrovec je v jádrové zóně nikoli škůdcem, ale porodníkem nového lesa, a kde je nejvyšším zákonem ochrana přírodních procesů a poskytnutí jedinečného přírodního divadla co nejvyššímu počtu návštěvníků (neboť pochopili, že to je divoká příroda, nikoli sjezdovky, za čím se sem sjíždějí lidé z celé země – až toto všechno bude dělat i náš Národní park a bude to podporovat ve svých četných funkcích na Šumavě i pan Schubert, pak mu garantuji, že návštěvníků bude mít Šumava 3x víc než Bavorský les.

A že nebude jediný důvod „křičet“ (jak nazývá p. Schubert vědecké studie a články). Tvrdím to už 20 let: vezměte Bavorsko přes kopírák (ale se vším všudy, nejen s infrastrukturou, i s přírodou) a uměle nafouknutý šumavský problém splaskne jak bublina.

Vladimír Just, VŠ pedagog, www.sumavainfo.cz, otištěno se svolením autora

Divoké srdce Šumavy má opět naději

Renomovaná britská expertní společnost EFTEC nedávno vydala zprávu, ve které odborně zdůvodnila, proč by pro šumavský park, jeho obyvatele i pro celou republiku bylo výhodné preferovat rozšiřování takzvané divočiny před výstavbou a kácením. Podle prvních reakcí odpůrců podobných teorií (geniální Mánek, Braun, Schubert a jejich přísluhovači), však britská studie může nanejvýš o ekonomy rozšířit jejich předlouhý seznam zaostalých přírodovědců a jiných neználků.

Ředitel NPŠ Mánek a spol. se chlubí tím, že nové geniální plány parkové správy byly inspirovány jejich návštěvou ve Velké Británii (Skotsku). Zvidavého člověka musí napadnout, jak se tam asi rozhlíželi a koho a jak se ptali, protože britská studie EFTEC jim zřejmě nic neříká. Ba naopak, jako strašáka pro veřejnost si pěstují vědecky

preferovanou bezzásahovost. Prezентují ji totiž jako nepřístupnost chráněných oblastí.

Britové a nakonec i čeština sama napovídá, že bezzásahová je oblast bez zásahů, o zákazu vstupu nic neříká. A Britové se ve svých doporučeních za rozšiřování možnosti návštěv právě takových zajímavých oblastí v doprovodu průvodců přimlouvají. Však tohle se už u dosavadních a dlouho dopředu obsazených výletů na Šumavě zcela jistě osvědčuje. A je evidentní, že tohle je jedna z cest, jak zájem veřejnosti posílit.

Co chvíli na Šumavě potkávám zájemce, kteří by rádi legálně vyšli k bývalé Juránkově chatě na Svaroh, na Jezerní horu, na Polom.... (Seznam takových míst od severu k jihu by byl hodně dlouhý a některá jsou dokonce i dnes přístupná, jenže bez průvodce to není zrovna jednoduché). A kdo chce tvrdit, že není zajímavá příroda, která se sama vypořádává s následky znečištění nebo vichřice? Nechci nikomu vnucovat svoje pocity, ale nejsem sám, kdo tvrdí, že je mnohem hezčí a zajímavější vidět zdravý, nově se rodící porost, než „krásný“ smrkový les, který potkáte kdekoli ve vnitrozemí. Konečně, prokazuje to i zřejmě jediný seriózně provedený průzkum regionální rozvojové agentury mezi rekreanty. Absolutní většina jich totiž nechce koukat na vykácené paseky, a navíc je pro jejich návštěvu důležité, že jedou do uznávaného národního parku a uvidí něco, co jinde není.

Odstrašujícím příkladem v tomto směru je už dlouho propíraný Modrý sloup, coby přístupové místo na bavorský Luzný. Proti jeho otevření vědci i občanské aktivity mají v podstatě jen sezónní výhrady a už dlouho záleží jen na správě parku, aby zajistila potřebné posudky a hlavně představila rozumnou koncepci pro otevírání takových a podobných přístupů do chráněných území, která by nebyla v konfliktu s principy ochrany přírody.

Místo šíleného nápadu, aby v paku začaly po nových komunikacích jezdit elektrické vláčky, vidí zahraniční autoři cestu v budování pozorovacích míst zajímavých živočichů, jako je už léta fungující pozorovatelná jelenů (také věčně přeplněná). A podobně zajímavá může být podle nich i květena, ptáci, brouci, motýli,...

Každý, kdo měl možnost procestovat sousední bavorský park, musí vědět, co tam přitahuje desetitisíce návštěvníků. Hospodářský les to rozhodně není. Počínaje třeba vlky a divokou přírodou a konče zajímavými naučnými expozicemi právě o ní. Jenže naturovou propagaci a expozice už Mánkovci stačili téměř zlikvidovat a rekreanty raději lákají na plyšáky a nově i do hospod (viz. v bezzásadové oblasti Březníku). Ochránci parku a informační střediska se dnes zabývají spíš prodejem suvenýrů, místo aby se starali o inspiraci rekreatů a parkovou přírodu.

Místo nových hospod by Britové raději viděli vhodně vybudované rozhledny, nebo rozšířená výhledová místa, která jsou a vždycky budou zajímavým cílem turistů (viz. Poledník, Javorník, ...). Nehodlám opakovat léta známé argumenty. Ale vedení parku podle mne nesmí z hlediska přírodních hodnot

mimořádně ceněnou „obchodní značku“ soustavně poškozovat (viz poslední rozsudek o protizákonném postupu při kácení horského lesa na Ptačím potoce). Rozumnému rozvoji (a říká to i britská studie) neprospěje výstavba areálů jako je spojena s lanovkou na Hraničník. Copak už není řada ubytovacích kapacit na Šumavě po většinu roku nevyužita? A pomohou snad noví stavebníci, kteří si časem potencionální turisty sami ubytují? Prostě řečeno, Britové se všemi deseti přimlouvají za pokračování v dřívějším směřování do společného česko-bavorského projektu Divoké srdce Evropy.

Ale zdá se, že ledy přece jen tají. Naději dávají dosavadní prohlášení předpokládaného ministra životního prostředí. Ten chce celkem správně obrušovat hrany za poslední roky systematicky pěstované nenávisti. O přírodě navíc, na rozdíl od Ropáka Stráského, mluví jako o pokladu, který je třeba uchovat pro další generace.

Jsem hodně zvědav, jak na podobná slova zareaguje šumavský chameleon, který jako oddaný zástupce „divoké Šumavy“ v parku před léty nastupoval a do časopisu Šumava prohlašoval, že plochy lesa, kde ponecháme přírodu přírodě, ze Šumavy udělají obydlí kout země s divočinou, kterou nám budou všichni závidět. Ale poté, co byl odejit, jako správný chameleon zmodral a pod Stráského křídly se zdálo, že tuto barvu už nezmění. Jsem opravdu zvědav, zda se opět chystá přebarvovat do původního naturového šatu.

Václav Bouda, boudavaclav.blog.respekt.ihned.cz, otištěno se svolením autora

Jaro ožívá i s přiletem ptáka roku!

Již po páté u nás 1. března odstartovalo pozorování jarního přiletu ptáků – kampaň Jaro ožívá, která sleduje přilet pěti tažných druhů ptáků: vlaštovky, kukačky, rorýse, čápa bílého a vlhy. Letos se do kampaně pod hlavičkou největší společnosti na ochranu ptactva BirdLife International zapojí již 50 zemí z Evropy, Asie a Afriky a tisíce nadšenců zaznamenají svá první jarní pozorování na www.springalive.net.

K účasti na projektu není třeba být odborníkem na ornitologii. Naučit se rozeznat základní druhy a vyplnit údaje do internetového formuláře zvládne s případnou dopomocí rodičů i malé dítě a právě pro děti je akce primárně určena. Pozorování a určování ptáků se nicméně může stát zajímavým zpestřením při jarních procházkách pro všechny věkové kategorie – od školky až do důchodového věku.

Na stránkách Jaro ožívá naleznete mimo jiné i mapy s postupem jednotlivých druhů Evropou, informace o tažných ptáčích i hlasy ptáků a různé interaktivní hry. Jelikož se této akce účastní již desítky škol, nabízejí webové stránky i speciální část pro učitele, kde naleznou četné materiály pro zpestření výuky, které zábavnou formou představují žákům migrující druhy ptáků.

Čáповi ostatně bude letos věnována zvláštní pozornost, jelikož se stal ptákem roku. Kromě zaznamenávání přiletů na www.springalive.net bude mít každý možnost je sledovat po celý rok a zejména v době hnízdění. Již na svatého Řehoře (12. 3.) byl totiž spuštěn speciální čapí web cap.birdlife.cz, kde naleznete o čápech množství informací, budete moci spoluvytvářet atlas čapích hnízd nebo zjistit kdy a kde se uskuteční vycházky za čápy. V rámci akce pták roku je možnost zapojit se i do fotosoutěže.

Již několik let se České republice daří obsazovat šesté místo v počtu pozorování. V roce 2013 z celkového počtu 285657 jarních pozorování v Evropě a Asii jich 3313 pocházelo z ČR. „Stále více se do kampaně zapojují i africké země, kde účastníci zaznamenávají přilet druhů na zimoviště. Projekt Jaro ožívá tedy pomáhá propojit nadšence z obou kontinentů a přispívá k osvětě a ochraně ptáků nejen v Evropě,“ raduje se Lucie Hošková z ČSO.

Tisková zpráva ČSO (redakčně kráceno)

Do Českých Budějovic přiletěl vzácný host – labuť malá

V Českých Budějovicích se v únoru objevila velmi vzácně se u nás vyskytující labuť malá. Naposledy byla v ČR zjištěna v roce 2009 na jižní Moravě a to byl teprve 22. výskyt evidovaný ornitology od roku 1947, kdy byla poprvé na našem území pozorována. Labutě malé žijí a hnízdí v tundře u Severního ledového moře a zimují v severozápadní Evropě. K nám se zatoulávají jen pouze ojedinele a ornitologové považují jejich pozorování za velmi výjimečné. Dosud největší skupina labutí malých se u nás objevila v únoru 2001. Šlo o hejno 20 ptáků, kteří se zdržovali na Šumvaldském rybníku na Olomoucku.

Labuť malá je menší než u nás běžná labuť velká. Je také celá bílá, ale na rozdíl od labutě velké má v dospělosti žlutou skvrnu na zobáku. Labuť malá má kratší krk a proto na první pohled vypadá, jako domácí husa nebo jako kříženec husy a labutě. Do Českých Budějovic se zatoulal mladý pták, kterému teprve začínal žloutnout zobák. Tato labuť byla velmi krotká a přijímala potravu od lidí v centru města. Prohlédnout si ji můžete na videích, které pořídili ornitologové Jarmila Kačírková a Adolf

Goebel z Moravského ornitologického spolku.

Tisková zpráva ČSO – MOS (redakčně kráceno)

Videa labutě malé: <http://youtu.be/dIPVXN98AWo>, <http://youtu.be/4dc4YSLrjVQ>

FOTOBLOG

Jaro na písčovní Cep II

Jaro na písčovní Cep II je v plném proudu překvapivě brzy.

Probouzejí se nejen místní ohrožení živočichové (jako slíďák břehový).

Ale i biologové, kteří chystají experimentální plochy na sezónu.

Na experimentální ploše zvané Šachovnice zkoumají botaničky obnovu suchých trávníků.

Fotil a popsal Jiří Řehounek

S entomologií za hranice všedních nocí

Letošní sezóna (jako již tradičně v posledních letech) nás opět překvapila, tentokrát velmi časným nástupem teplých dnů. Na přelomu února a března vylezli (nejen) hmyzové ze svých zimních úkrytů. Bylo proto zapotřebí opět začít s biologickými průzkumy v pískovně Cep II, kde sledujeme osídlování ploch přírodě blízké obnovy rostlinami a živočichy.

Protože opravdu nebylo mnoho času, jal jsem se o desáté večerní stříkat žlutý lak do bílých jídelních misek, abych z nich udělal misky žluté. Jedná se o typ entomologické pasti, která napodobuje velký květ a láká tímto způsobem různé druhy hmyzu, např. samotářské vosy a včely, o které nám na Cepu jde především. A protože jsem nechtěl „sprejovat“ v našem panelákovém sklepe, vzal jsem si misky na sídlištní trávník dostatečně daleko od všech domů.

Pejskaři na nočních procházkách mě obvykle míjeli bez povšimnutí nebo alespoň bez komentáře. Pak se však na nejbližším chodníku zastavili dva mladíci a po krátké, leč

intenzivní výměně názorů zamířili ke mně.

„Hele, kámo, co to tam stříkáš do těch misek,“ zeptal se jeden z nich (a alkohol z něj byl cítit na metr daleko).

„Lak, potřebuju je přestříkat nažluto,“ odpověděl jsem.

„Ty v... a není to jedovatý? Dyť je to jedovatý, z toho přece nemůže nikdo jíst! Dyť se otráví!“, varoval mě mladík.

Po krátké výměně názorů, kdy jsem oba ujistil, že z misek jíst nehodlám a ani se do nich nechystám nikomu jídlo servírovat, se ten hovornější poněkud uklidnil a prohlásil: „Hele kámo, ty v..., puč mi to, já ti pomůžu. Dyť já to umím, já sem dělal tagy, víš, co to je, támle to máte na zdi.“

Podal jsem mu lak. Vzal ho do ruky, zaštěřchal sprejem a přiložil ho těsně k obličeji.

„Hledám trysku,“ odpověděl na naše tázavé pohledy a dodal: „Půl roku sem na to nešáh, ale pořád to mám v ruce, ty v...“

A zkušenými pohyby začal přestříkávat jednu misku za druhou.

Jiří Řehounek

ZELENÉ PERLY ZA ROK 2013

„Ubíjíme se tu v nesmyslných předpisech, není to o ŽP, ale o potírání konkurence, na tom Evropa dnes umírá. Byl jsem na návštěvě ve Vietnamu, ne že bych obdivoval jejich systém, ale když jsem se ptal, jak dlouho trvalo povolit jejich obrovskou novou průmyslovou zónu, řekli mi, že ústřední výbor jejich komunistické strany to schválil za 15 minut. Jak tomuto můžeme být konkureschopní? Veřejnost by měla být vedena k tomu, aby se chovala zodpovědně.“

Ing. Pavel Bartoš, viceprezident Hospodářské komory, zaznělo na debatě „Evropská úprava směrnice EIA a její implementace v ČR“ 25. 9. 2013 v Senátu ČR

AREVA zastavuje práce na výstavbě jaderné elektrárny Olkiluoto

Společnost Areva oznámila, že neprodlouží pracovní smlouvu padesáti expertům, kteří pracují na stavbě reaktoru EPR ve finské jaderné elektrárně Olkiluoto. Podle informací z médií nebudou prodlužovány smlouvy ani pracovníkům, kterým vyprší v březnu.

To prakticky znamená, že práce na stavbě budou zastaveny. Novinářům se podařilo získat informaci, že za stávající situace lze spuštění elektrárny očekávat mezi lety 2018 a 2020. A to jen za předpokladu, že se Areva a TVO (Teollisuuden Voima, investor výstavby) dohodnou, kdo pokryje náklady na dostavbu. Aktuálně se oba subjekty soudí o miliardy eur.

Jak v minulých dnech oznámila francouzská Areva, propadá se firma do ztráty. Ta vloni stoupla na 494 milionů eur (13,5 miliardy korun) z 99 milionů eur v roce 2012.

Podle původního plánu měla být elektrárna Olkiluoto připojena k síti v roce 2009 po necelých pěti letech výstavby. Podle smlouvy měla AREVA postavit elektrárnu za 3,2 miliardy eur. Poslední odhad celkové ceny se pohybuje kolem 8,5 miliardy eur. Stejně problémy má i stavba ve francouzském Flamanville. I zde se cena vyšplhala na více než dvojnásobnou částku oproti plánu, tedy na 8,5 miliardy eur a spuštění bylo odloženo o čtyři roky na rok 2016.

Edvard Sequens ze sdružení Calla řekl: „Je nejvyšší čas zrušit tendr na třetí a čtvrtý reaktor v Temelíně, abychom nezapřeli do podobných potíží. A nenechat se zvíkat rétorikou ČEZu, že stavba je v národním zájmu, když se snaží přenést podnikatelská rizika na daňového poplatníka a spotřebitele elektřiny.“

Karel Polanecký z programu Energie Hnutí DUHA řekl: „Jedna ze tří rozestavěných jaderných elektráren v Evropské unii se dostává z kategorie průšvihů do kategorie megaprůšvihů s nejistým koncem. Kdyby měl finský investor na začátku století dnešní zkušenost, určitě by reaktor neobjednával.“

Edvard Sequens

---

85 % Čechů chce cíl pro více energie z větru a slunce

Tři čtvrtiny Čechů a Češek soudí, že opatření, jež čelí globálním změnám podnebí, jsou také prospěšná pro ekonomiku a pracovní místa. Ukázal to čerstvý průzkum [Eurobarometru](#). Pouze necelá čtvrtina dotázaných si myslí opak. V nastávajícím týdnu budou premiéři na summitu Evropské unie jednat, zda a jak chce osmadvacítka dál snižovat svoji závislost na fosilních palivech.

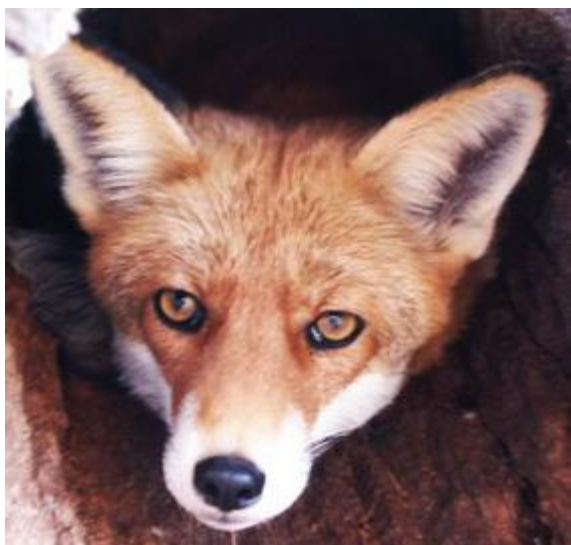
Navíc si 85 % veřejného mínění myslí, že by český stát měl mít konkrétní cíl, o kolik více budeme vyrábět energie z obnovitelných zdrojů, jako jsou solární panely nebo větrné elektrárny. Sobotkova vláda přitom zatím – podle dosavadních vyjádření – odmítá dokonce i návrh Evropské komise, aby byl pouze celoevropský závazný cíl (a ne cíle pro jednotlivé státy). Může však svůj postoj v příštích dvou týdnech změnit.

Evropské země debatují, jestli budou pokračovat v cílevědomé podpoře programů, jako je zateplování domů, snižování spotřeby uhlí v průmyslu, obecní větrné elektrárny, solární panely na střechách, auta s nízkou spotřebou nebo komunální výtopny na biomasu.

Tisková zpráva Hnutí DUHA, redakčně kráceno

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Biologický boj

Biologický boj se škůdci byl svého času v kurzu, přestože se odedávna ví, že jeho následky mohou být katastrofální. Stačí připomenout vysazení lišek do Austrálie, kde si měly poradit s přemnoženými králíky, vrhly se však na původní faunu a začaly ji decimovat s králíky bok po boku.

Podobným „úspěchem“ skončilo vysazování promyk mungo na mnoha místech světa, kde si měly poradit s jedovatými hady. Jeden takový pokus se uskutečnil na chorvatském ostrově Mljet, kde se údajně počátkem 20. století hadi „přemnožili“. Server Chorvatsko.cz komentuje výsledek lakonicky: „Lze tedy říci, že již více než před sto léty byla zde použita forma moderního biologického boje proti jedovatým hadům. Promyky svůj úkol splnily, hadi na Mljetu nejsou, ale promyk tu zůstalo trochu moc.“ Kdo by to byl řekl.

Osobně nemám rád označení „biologický boj“ a „škůdce“, a to ani na polích. Pokud pěstujeme cokoli ve větším množství na jednom místě, musíme počítat s tím, že k takto bohatě prostřenému stolu zasedne spolu s námi i několik potravních specialistů, kterým naše monokultura chutná. Ostatně jednu z nejúspěšnějších invazí v historii Země jsme podnikli právě my – lidé. A ony „škůdce“ jsme si „přibalili“ na cestu s sebou.

Jiří Řehounek

Expertní skupina se zabývala záchranou losů v České republice

Záchrana ohrožené populace losa evropského v ČR byla hlavním tématem setkání expertů z akademické a univerzitní sféry, které se uskutečnilo v Českých Budějovicích. Odborníci se dohodli na hlavních oblastech aktualizace Záchraného programu losa evropského, který vědci z Jihočeské univerzity zpracovali v roce 2010. Českou populaci losů, která je součástí nejjihnější populace tohoto kopytníka v Evropě, ohrožuje především pytláctví, úbytek vhodných biotopů, střety na silnicích a železnicích, ale také legální odstřel v Dolním Rakousku. Od 80. let minulého století početnost populace losů v ČR dramaticky klesá. Pokud by vývoj pokračoval stejným tempem, tento chráněný druh by u nás v příštích letech mohl vyhnout.

V minulých letech již na území ČR tři menší populace losů zanikly, v dalších dvou je počet zvířat nižší než v osmdesátých letech. „Například na Jindřichohradecku se populace losů za posledních třicet let zmenšila o polovinu až o dvě třetiny,“ upozorňuje zooložka Pavlína Wiedenová z Katedry zoologie PŘF JU, která je spoluautorkou záchraného programu v ČR. Znepokojivé jsou také výsledky genetického výzkumu tuzemské populace losů. „Ze zjištěných výsledků je patrná vysoká příbuznost české losí

populace," uvedl Martin Ernst z LDF Mendelovy univerzity v Brně.

Na území ČR vymizeli losi mezi 12. a 15. stoletím. Důvodem vyhynutí místní populace byl především lov, ale i další změny způsobené člověkem: změny vegetace, klimatu a zvýšená fragmentace prostředí. Od druhé poloviny 20. století se k nám losi začínají postupně šířit z polské populace. V roce 1957 byl zaznamenán výskyt prvního losa v okolí Ústí nad Labem, krátce na to byl neoprávněně uloven na Teplicku. Losi pak přicházeli na české území ve třech migračních fázích, první v letech 1957 až 1966, druhé na konci 60. a začátku 70. let a třetí v polovině let 80. let.

Na počátku 80. let byla celková populace odhadnuta na 30 až 50 kusů, z toho 20 až 30 kusů na Jindřichohradecku. Další silná populace se vytvořila na Českokrumlovsku, na pravém břehu Lipenské přehradní nádrže až po hranice s Rakouskem. Tři mikropopulace se zformovaly po roce 1985 na Táborsku, Bechyňsku a na Nymbursku. Růst populace losů se však zastavil a losi začali ubývat. Tři mikropopulace zanikly, počty zvířat ve zbývajících dvou populacích klesají.

Tisková zpráva České krajiny, redakčně kráceno

Občané se zastali stromu, který zákon nechrání

Doslova vlastními těly se 5. března rozhodli občané Jihlavy zabránit v pokácení vzrostlé zdravé lípy, která roste u bytového domu na rohu ulic Mošnova a Znojemská. K zemi ji chce poslat majitel pozemku přesto, že z dřívějšího rozhodnutí magistrátu ví, že má strom řadu ekologických a estetických kvalit. Nedostal tak povolení ke kácení. Poražení stromu však umožnila vadná vyhláška exministra Chalupy (ODS), která ochranu dřevin významně omezila. Ombudsman potvrdil, že je vyhláška de facto protiústavní, a k její novele už ministerstvo vyzval on i nevládní organizace. Strom po happeningu zůstal stát.

„Na dnešní happening přišli lidé, kterým životní prostředí v Jihlavě není lhostejné. Lidé se tu snaží zabránit ekologické škodě, která má dosah i za plot okolo domu a podle ministerské metodiky se dá vyčíslit na více než 600 tisíc korun. Zároveň vědí, že dokud se nezmění právní norma, jsou v celé zemi ohroženy desítky dalších krásných a zdravých stromů,“ komentuje happening „Pomozme lípě“ vedoucí jihlavské pobočky Arniky Ing. Jana Vitnerová.

Případ z Jihlavy ilustruje na celostátní problém, který mívá velmi podobný průběh v dalších místech Česka.

„Pokácení lípy v Mošnově ulici jsme zamítli už v roce 2010. Shledali jsme, že problémy, které měly být důvodem ke kácení, mohou majitelé řešit i jinak. Ekologická újma pro okolní životní prostředí by byla vyšší, než náklady na zdravotní řez stromu a využití fólie bránící prorůstání kořenů k základům budovy. Majitelům jsme opakovaně nabízeli, že jim magistrát na odborné ošetření přispěje, nabídky však nevyužili,“ říká vedoucí odboru životního prostředí jihlavského magistrátu Ing. Katarína Ruschková.

Nyní však Chalupova vyhláška umožňuje kácet podobně hodnotné dřeviny ve velkém. Kompetentní orgány už totiž neposuzují závažnost důvodů ke kácení, hodnotu dřeviny, možné poškození nebo likvidaci

chráněných druhů, nemohou ani nařídít vysazení mladých stromů, aby pokácený nahradili. Lidé, kteří si pokácejí strom, se tak navíc vystavují riziku, že dostanou pokutu – na stromech totiž mívá svůj domov celá řada vzácných zvířat i rostlin, o jejichž přítomnosti majitel stromu ani nemusí vědět.

„Vyhláška umožnila libovolné kácení stromů v takzvaných zahradách. Zahrada ovšem není v zákoně nijak definována, a v praxi tak může docházet ke kácení hodnotných stromů zejména ve městech a obcích, kde mají nenahraditelný estetický i ekologický význam,“ říká odbornice na ochranu přírody RNDr. Marcela Klemensová z Arniky. „Samozřejmě, když není jasná definice zahrady, může kde kdo pokácet vzrostlé stromy a tvářit se, že si myslí, že na to měl právo. Úřady mohou být v takových případech bezmocné,“ dodává Klemensová.

Podle zkušeností nevládní organizace se podobných příběhů odehrávají v celé republice desítky. Takzvaná „kácecí vyhláška“ totiž namísto jasných pravidel ochrany poskytuje prostor pro nekontrolovatelné kácení často i velmi hodnotných dřevin. Na nesoulad vyhlášky s ostatními platnými zákony upozornil nedávno i ombudsman, který také vyzval Ministerstvo životního prostředí k jejímu urychlenému přepracování.

„Jsme přesvědčeni, že pokusem o definici zahrady šel ministr Chalupa nad rámec zákona o ochraně přírody a krajiny. Takové definice, které ovlivňují majitele nemovitostí, by měly být zakotveny v zákoně, o němž musí hlasovat parlament. Podle našeho názoru je vyhláška protiústavní a musí být zrušena,“ říká právnička Arniky Mgr. Vendula Zahumenská.

Tisková zpráva sdružení Arnika, upravil Edvard Sequens

Ušetřené peníze investujte do péče o stromy okolo cest, zní na adresu silničářů

Dalších 18 875 stromů zmizelo v roce 2012 z území ČR od silnic druhých a třetích tříd. Důvodem bývá údajný špatný stav stromů nebo rozšiřování silnic. Nových dřevin správci silnic vysadili necelých jedenáct tisíc. Vyplývá to ze statistiky, kterou z informací vyžádaných od krajských silničních správ zpracovalo sdružení Arnika. Nejvíce, přesně 3 666 stromů padlo na jihu Čech, nejvíce, konkrétně 4 650 jich naopak vysázeli v kraji Středočeském. Podle nevládní organizace je jedním z největších problémů dlouhodobý nedostatek péče o stromy, na kterou nemají silničáři dostatek financí. Odborníci apelují na vedení silničních správ, aby peníze, které nemuseli využít díky mírné zimě, investovali do odborného ošetření stromů.

Kraj	Vykáceno	Vysazeno	Poměr
Středočeský	1 340	4 650	1,3:4,4
Jihomoravský	1 281	2 120	1,1:1,67
Moravskoslezský	424	446	1,1:1,05
Vysočina	2 228	1 712	1,3:1
Pardubický	1 114	398	2,80:1
Liberecký	130	31	4,2:1
Jihočeský	3 666	715	5,13:1
Olomoucký	662	121	5,47:1
Královéhradecký	1 087	169	6,43:1
Plzeňský	3 066	467	6,57:1
Ústecký	238	8	29,8:1
Zlínský	686	20	34,3:1
Karlovarský	2 953	73	40,45:1

Celkově pak v letech 2003-2012 padlo k zemi přes 150 tisíc stromů, které by mohly oboustranně lemovat cestu z Prahy do Barcelony. Důležitý je však také dlouhodobý poměr mezi vykácenými a vysazenými stromy. Nejlepších hodnot dosahují kraje Moravskoslezský a Středočeský – silničáři více

stromů vysadili, než pokáceli. Není však jasné, zda stromy zasadili opět okolo silnic nebo na úplně jiná místa. Některé z krajů také neposkytly kompletní informace o kácení a vysazování stromů.

„Zima byla mírná a silničářům tak jistě zbyly prostředky z fondu na zimní údržbu cest. Nejlepším způsobem, jak je využít, je podle Arniky rozhodně investice do odborného ošetření stromů okolo silnic nebo do výsadby kvalitních dřevin. Dlouhodobý trend bohužel jasně ukazuje, že stromů okolo krajských silnic ubývá, vysazuje se jich totiž podstatně méně, než se kácí. Pro přírodu i řidiče je to ke škodě, protože dobře ošetřované aleje jsou nejen plné života, ale pomáhají i řidičům v orientaci při zhoršené viditelnosti či zabraňují tvorbě sněhových jazyků,“ komentuje výsledky statistiky vedoucí kampaně „Zachraňme stromy“ Marcela Klemensová z Arniky. Dodává také, že jsou stromořadí typickým prvkem české a středoevropské krajiny vůbec a plní u silnic celou řadu dalších funkcí.

Jaké trendy lze z přehledu vysledovat?

- Nejvíce stromů bylo vykáceno ve Středočeském kraji. Je to však zároveň jeden ze dvou krajů – spolu s Moravskoslezským krajem, kde se více stromů nově vysázelo, než kolik jich padlo k zemi.
- Nejméně se sází v Královéhradeckém kraji – zatímco vykáceno bylo přes 5 tisíc stromů, vysázeno bylo jen asi 300 –, a Libereckém kraji – zatímco vykáceno bylo téměř 2 tisíce stromů, vysázeno bylo podle poskytnutých údajů jen 52.
- Nejhorší nepoměr mezi vykácenými a vysázenými stromy je na území Libereckého kraje – vykácených stromů bylo zhruba čtyřicetkrát více, než těch vysázených. V tomto kraji tedy ubývá alejí podél silnic nejrychlejším tempem. Aleje velkou rychlostí likvidují také v Královéhradeckém, Karlovarském a v Plzeňském kraji.
- Nejmenší ochotu poskytovat informace o kácení a výsadbách v alejích projevují správci silnic v Královéhradeckém a Libereckém kraji. Část údajů se od nich vůbec nepodařilo získat.

„Desítky let, už od doby nástupu komunismu, se o aleje nikdo nestaral. V posledních dvou dekádách jsme pak svědky stavu, kdy namísto potřebné péče dochází ke kácení zanedbaných, ale krásných stromů okolo cest. Přitom už před lety Arnika nabídla krajům návrh koncepce, jak se o aleje starat, přišla i s návrhem opatření, jak zvýšit jejich bezpečnost. Aleje v krajině, tedy i okolo silnic, mají přínosy jak pro přírodu, tak pro lidi včetně motoristů. Stromy potřebují především péči, je nutné aleje chránit, obnovovat a rozvíjet koncepční přístup, což se zatím daří jen v některých krajích,“ dodává mluvčí Arniky Vratislav Vozník.

Pozitivním příkladem mohou být silničáři z Vysočiny. Poté, co Arnika natřela několik alejí bezpečnostními pruhy, převzali pomyslnou štafetu a začali stromy sami natírat. Na základě jednání s Arnikou zpracovala silniční správa několik úspěšných žádostí o granty z prostředků EU a odborně ošetřili řadu historických alejí. Zdá se, že i v několika dalších krajích se situace obrací k lepšímu a silniční správy začínají zavádět postupy a hledat peníze pro výsadbu alejí. Ve statistikách se to ale projevuje vždy s mírným zpožděním.

začínají zavádět postupy a hledat peníze pro výsadbu alejí. Ve statistikách se to ale projevuje vždy s mírným zpožděním.

K dalším způsobům, jak je možné ochránit stromy okolo cest a zároveň účastníky silničního provozu, patří hlavně pravidelné odborné ošetřování stromů, snížení maximální rychlosti v aleji nebo zavedení nové výstražné značky „Pozor, projíždíte alejí“ – podobně, jako je tomu v sousedním Německu.

Podrobnější údaje najdete na webu <http://arnika.org/kaceni-podle-kraju>.

Tisková zpráva Arniky (redakčně kráceno)

Cohousing – bydlení budoucnosti?

Se změnami životního způsobu a životních zvyklostí, spojených s rychlými změnami sociálně ekonomickými i ekologickými ve společnosti, se mění také nároky na bydlení a způsoby, jakými lze nejlépe uspokojit nároky na bydlení. Jedním takovým směrem ve formování bydlení je tzv. cohousing. Dnes již lze ve světě nalézt přes tisíc takových obytných jednotek, a rychle jich přibývá.

O co vlastně jde? Co-housing je možné přeložit např. jako blízké sousedské bydlení či spolu-bydlení. Jedná se o vědomě budované sousedské společenství, které klade důraz na hlouběji prožívané mezilidské vztahy a současně zachovává a podporuje osobní nezávislost.

Každá domácnost vlastní plně zařízenou bytovou jednotku a zároveň spoluvlastní společné prostory a vybavení. Obyvatelé se podílí na vzniku a fungování celého společenství. To má mnohé výhody: od úlev na domácích pracích, na nákupech vybavení, až po úspory energií a vody. Důležité jsou však sociální výhody – každý někam patří, do skupiny, která se o něho postará, kdyby bylo nejhůř, každý se nějak zabaví a dělá hlavně to, co dobře umí. Cohousing vznikl zejména jako reakce na nevýhody běžných forem bydlení, jako je anonymita, extrémní individualismus, osamělost v domech plných neznámých sousedů, náročné skloubení péče o děti a domácnost a náročná práce matek.

U všech cohousingových komunit sledujeme určité charakteristické rysy, které běžné bydlení většinou postrádá. Cohousing je totiž často založen na hierarchii prostorů. Tato hierarchie je velmi důležitá, protože napomáhá chránit soukromí obyvatel a zároveň podporuje mezilidské vztahy a bezpečí v rámci komunity. Jsou zde proto zastoupeny prostory soukromé, polosoukromé (verandy, pavlače, předzahrádky), společné (společenský/centrální dům, obsahující sdílené prostory, společné nádvoří, náměstí, ulice) i poloveřejné (ulice, návsi, parky). Cohousing zároveň může nabývat nejrůznějších architektonických a urbanistických podob, tvarů, velikostí. Nejčastěji se jedná o soubor rodinných domků nebo nízkých bytových domů vybudovaných na zelené louce v příměstské nebo venkovské oblasti.

Cohousing má jasná pravidla, která musí všichni dobrovolně respektovat. Hlavní rozdíl oproti běžnému bydlení je společenská koncepce, úzce související s promyšlenou hierarchií soukromých, polosoukromých a společných prostor, podílejících se na sousedském charakteru prostředí. Mnoho výzkumů i praktické zkušenosti dnes ukazují, že architektonické prostředky dokážou vytvořit podporující prostředí pro vznik a rozvoj mezilidských vztahů. Urbanistické přístupy napomáhají širší integraci do bezprostředního okolí cohousingu (tj. obce nebo části obce).

Významný rozdíl oproti běžnému bydlení v individuálních bytech, tak i oproti domovům s pečovatelskou službou a domovům pro seniory, je vlastní iniciativa – tedy participace obyvatel na vzniku projektu cohousingu a, po nastěhování, na jeho chodu a udržování v průběhu dalších let existence komunity. Cohousing může naplno využít potenciál, který je v každém jejím obyvateli. Nejen v případě cohousingu 50+ je zajímavým fenoménem vzájemná podpora a pomoc obyvatel, která přináší nezávislost a odlehčuje vlastní rodině i společnosti. Každá rodinná domácnost zde vlastní plně zařízené soukromé bytové jednotky a zároveň spoluvlastní prostory a společné vybavení. Pomocí sdílení prostředků i aktivit dochází k efektivnějšímu využívání času i energií. Cohousing zajišťuje díky sociální kontrole větší bezpečí, než běžné formy bydlení, i vybavené bezpečnostní kamerou.

U takového komunitního sídliště je zdar celého projektu závislý na společném přesvědčení a na nadšení celé skupiny lidí a na jejich schopnosti spolupráce a sdílení v daných podmínkách. To je asi hlavní důvod, proč je u nás těchto ekosídlíšť zatím tak málo. Přitom tímto způsobem bydlení lze ušetřit jak na realizaci, tak na provozu takového souboru. Jsou zde ale z velké míry všichni závislí na všech, důležitá zde je spolupráce, důvěra a vzájemná výpomoc. Jedinec sice zůstává individuem, s nárokem na svůj soukromý prostor, ale realizuje se prostřednictvím širší rodiny a společenství, ve kterých je bytostně zakotven. Tomuto sociálnímu modelu odpovídá i model urbanistický, tvary a seskupení jednotlivých obydlí.

V České republice dosud neexistuje žádný zcela dokončený ukázkový projekt cohousingu. Podle dosavadního vývoje vidíme, že se zatím ani v jednom případě nejedná o klasický cohousingový projekt, jak bývá definován v zahraničí, čímž v žádném případě nechceme hodnotit průkopnické snahy obyvatel o komunitní bydlení v ČR. Je třeba poznamenat - lehce zjednodušeně řečeno, že v ČR „zatím“ cohousing přitahuje spíše "alternativně založené" osoby, přestože v zahraničí žijí v cohousingových komunitách i "většinově smýšlející" lidé a najdeme v nich všechny věkové i sociální vrstvy obyvatel.

Přednáška o této nové formě bydlení se uskuteční ve středu 26. března od 18,30 hodin v Zahradě Rudolfov (www.archklub.cz), viz také Pozvánky na akce.

Stanislav Kovář, redakčně kráceno

Vodňanští rozhodnou v referendu o stavbě obří pily

Rakouská firma Sweighofer v současné době jedná s představiteli města a dalšími stranami o záměru výstavby obřího dřevozpracujícího podniku v blízkosti Vodňan – nedaleko obce Radomilice. Jediným argumentem pro stavbu o rozloze přibližně 50 hektarů je vytvoření údajně 500 nových pracovních míst. Jelikož by byla stavba závažným zásahem do života obyvatel Vodňan, rozhodlo se ji zastupitelstvo podmínit místním referendem. To by mělo proběhnout souběžně s volbami do Evropského parlamentu 23. a 24. května. Pokusím se rozebrat pár souvislostí, které mě k této věci napadly a o kterých se v tisku příliš nepíše. 500 pracovních míst zní hezky, ale jedná se o uskutečnitelné číslo? Podle některých lidí, kteří navštívili podobný podnik v Rumunsku při nedávno proběhlé exkurzi, jde o přemrštěný odhad. Druhou otázkou je to, zda se jedná o pracovní místa pro obyvatele Vodňan. Nezaměstnanost se podle místních týká hlavně žen, které uplatnění v novém závodě naleznou pouze v omezené míře. Běžnou realitou některých vodňanských podniků je zaměstnávání levnější a flexibilnější pracovní síly jiných národností, což není nic nepochopitelného, ale Vodňanským to do karet také moc nehraje. Co udělá výstavba závodu s místním trhem? Nebude mít za následek likvidaci malých dřevozpracujících firem a tedy další nezaměstnané?

Přestože únorový zpravodaj města Vodňany přináší zprávy o neutuchajícím zájmu rakouského investora o lokalitu, článek na serveru www.timber-online.net z 23. února přináší podivné vyjádření majitele firmy Sweighofer Gerald Schweighofera: „Snažíme se již několik let získat pozemek v České republice, ale podmínky jsou obtížné, protože každá obec sama všechno rozhoduje a tím se vše komplikuje. Neuspěli jsme v minulosti už v případě tří míst, pokud by to teď přece jen vyšlo, vůbec bychom v současné době nevěděli, co s pozemkem provedeme. Nejspíše něco v produkci dřeva, nebo by se jednoduše získaný pozemek mohl zobchodovat – vše je možné.“

Závod by měl ročně zpracovat přibližně milion kubíků dřeva, což je asi pětina veškerého vývozu ČR. Další otázkou je, zda se bude skutečně jednat o dřevo na export. V opačném případě by se totiž opět posiloval zahraniční kapitál na úkor drobných tuzemských podniků. Jak velká bude spádová oblast a nebude vytvářet tlak na těžbu dřeva tam, kde bychom si to opravdu nepřáli?

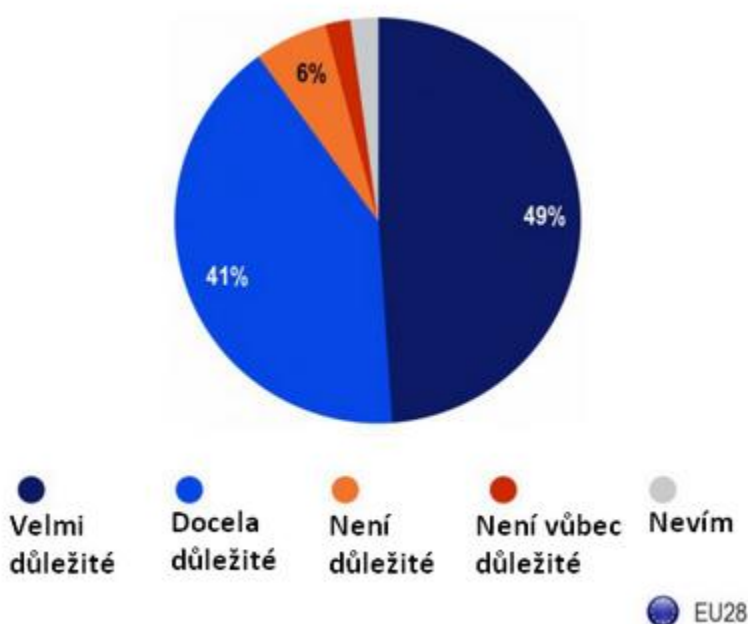
Pokud se dostaneme k otázkám životního prostředí, má uvažovaná stavba snad pouze negativní dopady. 50 hektarů je čtverec o straně tři čtvrtě kilometru dlouhý. O tolik zemědělské půdy naráz přijdeme ve chvílích, kdy rádi lamentujeme nad boomem solárních parků na zelené louce. O příslušné infrastruktuře nemluvě. Z této plochy bude 80 % zabetonováno. A voda z ní bude muset někam pryč. Co však bude obyvatele Vodňan trápit pravděpodobně nejvíce, bude dopravní obslužnost nového gigantu. Severojižním směrem nákladní vozy odvede obchvat města, v jiných směrech však nastane dost velký problém, který zatím nikdo neřešil. Zejména ve směru na Prachatice, který vede kompletně intravilánem města a kde se asi dá počítat s velkou částí objemu dopravy. S kamióny přijde hluk, prach, rozbité silnice... Zajímalo by mě, zda se někdo alespoň zamýšlel nad možností dopravy po železnici, která vede v těsném sousedství parcely, zamýšlené pro stavbu.

Přeji Vodňanským šťastnou ruku v květnovém plebiscitu. I když naděje na zlepšení situace nezaměstnaných může být lákavá, neměli bychom zapomínat na to, že realita bývá mnohdy jiná, jak to dokázal např. projekt čavyňské pískovny, ležící asi kilometr vzdušnou čarou od místa plánované výstavby obří pily.

Ing. Jan Juráš

GRAF MĚSÍCE

Mělo by se zvýšit využívání obnovitelných zdrojů energie?

Jak důležité je, pokud vaše vláda nastaví cíle na zvýšení užívané energie z obnovitelných zdrojů, jako je větrná nebo sluneční energie k roku 2030?

Graf ukazuje výsledky v celé EU28.

V České republice odpovídali tázání takto:
velmi důležité – 38 %
docela důležité – 47 %
není důležité – 10 %
není vůbec důležité – 4 %
nevím – 1 %

Průzkum veřejného mínění „Klimatická změna“ Eurobarometr, březen 2014

Calla a Hnutí DUHA

Vás srdečně zvou na besedu z cyklu Zelené čtvrtky

Biopaliva: užitek či problémy?

s Mgr. Petrem Patočkou z Analytického centra Glopolis

Do jaké míry mohou kapalná biopaliva nahradit benzín či naftu? Kde končí jejich výhody a začínají problémy? Co přináší produkce biopaliv v rozvojových zemích a jak se na tom podílí politika Evropské unie?

**Ve čtvrtek 20. 3. 2014 od 18:00 hodin
v galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice**

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice, tel.: 384 971 930,
calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Hnutí DUHA České Budějovice, Dlouhá 134, Kaplice, tel.: 380 311 459, ceskebudejovice@hnutiduha.cz,
<http://www.hnutiduha.cz>

Teologická fakulta Jihočeské univerzity a Pravoslavná akademie Vilémov

vás zvou na výstavu

CÍRKEV A ENERGIE V SOUČASNOSTI

v 1. patře Teologické fakulty v Českých Budějovicích, Kněžská 8

Výstava prezentuje jednoduchou a srozumitelnou formou aktuální téma obnovitelné zdroje energie a úspory energie. Součástí výstavy jsou vyjádření některých předních náboženských představitelů na toto téma i konkrétní příklady využívání obnovitelných zdrojů energie v církevním prostředí.

Smyslem výstavy je ukázat, že i církve a náboženské společnosti reagují na aktuální „znamení času“ – na výzvu k trvale udržitelnému a spravedlivému způsobu využívání energie.

Výstava bude přístupná veřejnosti od pondělí do pátku v době 7,00-20,00 hod. a v tyto soboty: 15. 3., 22. 3., 29. 3., 5. 4., 12. 4., 26. 4. od 8,00 do 17,30 hod. až do konce dubna 2014.

vás zvou na 18. večer Archklubu

Cohousing: bydlení budoucnosti?

středa 26. 3. 2014 od 18:30h

Infocentrum Měsíčnice, Zahrada Rudolfov, Polní 9, Rudolfov

Besedovat budou Veronika Bešťáková a Veronika Jírová, zakladatelky sdružení COHOUSING CZ v Praze:

- osobní zážitky z návštěvy cohousingů
- snímky a vzorové příklady ze zahraničí
- náměty na zakládání cohousingu u nás...

Co je to cohousing? Blízké sousedské bydlení, spolu-bydlení. Cohousing je druhem komunitního bydlení. Jedná se o vědomě budované sousedské společenství, které klade důraz na hlouběji prožívané mezilidské vztahy a současně zachovává a podporuje osobní nezávislost. Je úsporné, důvtipné, šetří zdroji. Ve světě je již hodně rozšířené... ...a u nás ???

Na besedu se můžete přihlásit na 604 602 972, 731 508 814 nebo na aspektrum@volny.cz, zahrada.rudolfov@gmail.com

Vstupné 150,-Kč

Nuclear Energy Conference 2014

Ekonomické limity jaderné energetiky

29. dubna 2014 od 10,00 do 16,15

Smetanův sál Autoklubu ČR, Opletalova 29, Praha 1

Jaderná energetika ve světě postupně vyklízí své dřívější pozice. V historii zmizela ne tak dávná hesla jako „renesance jádra“, ukazuje se, že v prostředí otevřeného trhu nemají nové reaktory šanci oproti jiným zdrojům. A proto vlády přichází s dříve nemyslitelnými návrhy na různé garanční mechanismy, které by měly povzbudit případné investory. Ale jaké budou jejich dopady? A nezapomíná se naopak na další náklady, které v ceně jaderného proudu chybí?

Cílem mezinárodní konference NEC 2014 „Ekonomické limity jaderné energetiky“ je za účasti zahraničních i českých expertů diskutovat právě tyto ekonomické stránky jaderné energetiky, které podmiňují její budoucnost.

PROGRAM KONFERENCE:

od 9.30 Prezence

10.00 – 10.15 Zahájení, úvodní slova

10.15 – 10.30 Impulsní referát: Energetika v roce 2030 - Rudi Anschober, Hornorakouský zemský radní pro energetiku

10.30 – 11.00 Kam kráčí jaderná energetika? - Mycle Schneider, Mycle Schneider Consulting

11.00 – 11.15 Diskuse

11.15 – 11.30 Přestávka

Tematický blok I. Podpory jaderné energetice v Evropě

11.30 – 11.50 Vývoj britského modelu podpory jaderné energetiky - Stephen Thomas, University of Greenwich Business School

11.50 – 12.10 Subvence jaderné energetice vs. evropské právo - Franz Leidenmühler, Ústav pro evropské právo, Univerzita Johannese Keplera Linz

12.10 – 12.45 Panelová debata

12.45 – 13.30 Polední přestávka

13.30 – 14.00 Ekonomické šance německého energetického přechodu - Claudia Kemfert, Německý ústav pro ekonomický výzkum

14.00 – 14.15 Diskuse

Tematický blok II. Ekonomické aspekty projektu nových reaktorů v České republice

14.15 – 14.35 Rizikové srovnání investic do uhelných, jaderných a plynových elektráren - Ivan Beneš, nezávislý konzultant

14.35 – 14.55 Ekonomická rizika výstavby jaderných elektráren v ČR - Michal Šnobl, J&T Bank

14.55 – 15.15 Dopady investice do nových bloků v Temelíně - Jan Ondřich, Candole Partners

15.15 – 15.45 Panelová debata

15.45 – 16.15 Trvalá udržitelnost v energetice - Horní Rakousy jako modelový region – Michael Nagl, Úřad zemské vlády Horního Rakouska

16.15 Zakončení

Konferencí provází Jan Bumba.

Simultánní tlumočení česko/anglicko/německé bude zajištěno.

Stáhněte si pozvánku v pdf: http://www.nec2014.eu/images/Pozvanka_NEC2014_CZ_email.pdf

Vstup na konferenci je zdarma. Svou účast však, prosíme, potvrďte nejpozději do 25. dubna. Nejlépe pomocí přiložené návratky nebo formuláře na internetu. Pokud potřebujete ubytování, můžeme Vám

pomoci s jeho zprostředkováním. Potvrzení účasti a další informace: Daniela Magersteinová, Jihočeské matky, e-mail: magersteinova@centrum.cz, telefon: +420 603 532 067 nebo na <http://www.nec2014.eu>

Akci pořádají Jihočeské matky, Calla – Sdružení pro záchranu prostředí a Hnutí DUHA.

Další informace www.nec2014.eu

Sdružení Calla Vás srdečně zve na přírodovědnou vycházku

„Kroužkování u rybníka Lusný“

s ornitologem Petrem Veselým (PřF JU)

Ornitologická vycházka spojená s pozorováním a určováním ptáků v okolí rybníka Lusný u Dobré Vody.

Součástí vycházky budou ukázky odchyty a kroužkování ptáků.

Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá zhruba dvě až tři hodiny. Trasa bude sjízdná pro dětské kočárky.

sobota 12. 4. 2014 od 9.30 hod.

Sraz na zastávce českobudějovické Nové Třebotovice (linka č. 10)

Více informací: Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 605 066 898, RehounekJ@seznam.cz, <http://www.calla.cz>

Akce se koná za finanční podpory Jihočeského kraje a sítě Krasec.

Kurzy občanského sdružení Modron v roce 2014

V letošním roce uspořádáme ve Velešíně několik kurzů o zakládání výsadeb, ošetřování a správné údržbě starých odrůd ovocných stromů a extenzivních sadů. Přednášky, v rámci nichž bude vysvětlena teorie, se uskuteční od 9 hodin v kavárně Jakub na náměstí J. V. Kamarýta. Odpoledne bude v Genofondovém sadu ve Velešíně provedena názorná ukázka a účastníci si poté budou moci sami řez pod odborným dohledem vyzkoušet. Ukončení kurzu je plánováno v 16:00 hodin.

Přihlášky na e-mailu danakin@seznam.cz nebo poštou na adresu KIC Velešín, Družstevní 596, 382 32 Velešín. Účastnický poplatek 600 Kč za jeden kurz. V ceně kurzu je občerstvení a výukový materiál. Za přihlášené účastníky budou považováni ti, co zaplatí před konáním kurzu nevratnou zálohu 100 Kč na účet: 246139045/0300, do zprávy pro příjemce napíše každý své jméno. Na tento účet můžete rovnou zaplatit celou částku 600 Kč, nebo můžete zbytek doplatit na kurzu.

Kurzy na jaře 2014:

15.3. 2014 – Zakládání extenzivních ovocných sadů. Výchovní řez jaderovin. Staré odrůdy jabloní Českokrumlovská. Roubování.

5.4. 2014 – Ošetřování starých ovocných stromů: průklest, zmlazování. Přeroubování. Staré odrůdy hrušní Českokrumlovská.

5.7. 2014 – Ekologické ošetřování ovocných sadů: letní řez a biologická ochrana. Očkování. Výchovní a udržovací řez peckovin.

Kontakt: Dana Kindlmannová, danakin@seznam.cz, 736 110 944

Kurz výroby sýrů, jogurtů a tvarohu

Chcete se naučit vyrábět goudu, čerstvý sýr, pařený sýr typu oštiepok, tvaroh, jogurt apod.? Přijďte na dvoudenní kurs, kde si vše vyzkoušíte a naučíte od dlouholetého výrobce ovčích sýrů Petra Rubáše z farmy Mlsná ovečka. Dozvíte se také, jaké předpisy spojené s domácí výrobou a prodejem musíte překonat, jaké je hygienické minimum, co musíte splnit a řadu informací z praxe.

Poprvé v Jindřichově Hradci v Ekocentru Vespolek 12. – 13. dubna 2014

Bližší informace: vespolek@ecn.cz, 732 483 158

Zpravodaj **Ďáblík** pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • Calla je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je do 10. dubna 2014. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz.

Všechna starší čísla občasníku **Ďáblík** najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!